

'מראות'- מועצה אזורית גליל תחתון

מתמודדים עם פוסט טראומה, עוברים יחד עם מלגאי תהליך משותף של יצירה, הכולל ליווי והנחיה מקצועית. מטרת התהליך היא לעבד ולשתף תכנים שיקדמו החלמה, שיקום והתפתחות.

תקציר התוכנית:

מראות הוא מיזם חברתי-קהילתי שנולד במרכז הצעירים של המועצה האזורית הגליל התחתון, במטרה לחבר בין סטודנטים לבין נפגעי פוסט טראומה, אשר נגרמה במהלך שירותם בצה"ל. התכנית פותחה ע"י הדס אלעד, שהכירה הלומי קרב במבצע צוק איתן, כאשר היתה סטודנטית במרכזי השיקום של משרד הבטחון בטבריה. היא הבטיחה לעצמה שכאשר תשב בכיסא חברתי- היא תעסוק בנושא. התכנית פותחה בשיתוף עם שני הדר.

לכל מתמודד פוסט טראומה מצוות סטודנט מלגאי וביחד הם עוברים תהליך עבודה משותף, הכולל ליווי והנחיה מקצועית במעשה יצירה. מטרת התהליך היא לעבד ולשתף תכנים, שיקדמו החלמה, שיקום והתפתחות.

פרויקט 'מראות' מאפשר את החיבור של גיבורים לא מוכרים אלה, שפגיעתם כואבת תמידית, אל החברה הישראלית כולה, החברה שלא מכירה אותם, וששנים ארוכות גם לא הכירה בהם כפגועים. במהלך הפרויקט, עוברים המשתתפים תהליך עבודה סדנאי משותף, הכולל ליווי והנחיה מקצועית, מתוך מטרה לעבד או לשתף בטראומת הפגיעה, באמצעות תחום אחד מבין חמישה תחומי יצירה אומנותיים: יצירה באמנות פלסטית, הפקה מוזיקלית, יצירת פודקאסט, בניית הרצאת בסגנון TED, או סדנת כתיבה.

המשתתפים לוקחים חלק בתהליך חווייתי, מחבק ומאפשר, הן במהלך ובמסגרת המפגשים הסדנאיים, והן בעבודה המתמשכת ברצף הזמן שבין מועדי המפגשים המשותפים.

עצם העבודה בזוגות, גורמת למחויבות גבוהה יותר של הפוסט טראומתיים להגיע למפגשים- גם אם הם לא מוצאים כוחות נפשיים להגיע - עצם הידיעה שהסטודנטים/ות מחכות להם ולא יכולים להתחיל את המפגש בלעדיהם- מניעה אותם לבוא, בכל פעם מחדש.

הסטודנטים עצמם, נחשפים לעולם שלא הכירו ולא שמעו עליו. והם ממשיכים את הקשר עד היום.

מטרות:

- לקרב בין אוכלוסייה שקופה (הלומי הקרב) למיינסטרים (סטודנטים "רגילים"). לייצר שיח שוויוני ביניהם
- להעלות מודעות לנושא של הלם קרב ופוסט טראומה. דברים שהקהילה לא נחשפת אליהם בדרך כלל.

קהל היעד:

- עיקרי: אנשים הלומי קרב עם פוסט טראומה
- משני: הסטודנטים והסטודנטיות המלגאים שהשתבצו בתכנית

עקרונות הפעולה בתוכנית:

- עבודה אומנותית זוגית- משותפת- שבסוף התהליך נוצר תוצר אומנותי משותף.
- הזוגות מורכבים מזכאי משרד השיקום (הלום קרב/ פוסט טראומתי) וסטודנט/ית (ממקצועות שונים, לאו דווקא ממקצועות הטיפול)
- הזוגות נפגשים כל שבוע או כל שבועיים לעשרה מפגשים ועובדים יחד על היצירה.
- לא נעשה הליך טיפולי תוך כדי העבודה. העיבודים נערכים בקבוצות, בצורה ספונטנית, בהנחיית המנחים המקצועיים. מטרת הפגישות הקבוצתיות היא ללמידה וליצירה האומנותית ולא לטיפול ועיבוד של הפוסט טראומה.

מספר מלגאים מעורבים:

- 23 סטודנטים מלגאים. מספר המלגאים נקבע על פי מספר הזכאים עם הפוסט-טראומה, שבחרו להשתתף.

רקע וידע ייחודיים של המלגאים המעורבים:

- סטודנטים עם אינטליגנציה ריגשית גבוהה ותובנה חברתית.

שותפים עיקריים ליישום התוכנית:

- מפעל הפיס
- אגף השיקום מחלקת טבריה- חייב להיות איש קשר מטעם השיקום.
- אגף קהילה אזורית- עובדת קהילתית ויועץ קהילתי של המועצה
- מנחים מקצועיים (אמנות פלסטית, מוסיקה, פודקאסט וסיפורי TED)
- המשרד לשוויון חברתי
- משרד לפיתוח הנגב והגליל

תקציב שנתי נדרש:

- כ-50,000 ש"ח.
- 43,000 – שכר מנחים מקצועיים
- 5,000- קטלוג, כיבוד, חומרים לאומנות הפלסטית, ערב סיכום
- 3,000- תקורה- מבנים, חשמל ריכוז וכו'
- אולפני הקלטות (תרומה שוות כסף)
- פרויקטורית מטעם מרכז הצעירים

צעדים/שלבים עיקריים ליישום התוכנית:

1. פניה לאגף שיקום של משרד הבטחון ורתימתו לפרויקט
2. גיוס תקציב ממשרדים שונים
3. גיוס מנחי תוכן
4. גיוס זכאי שיקום (משרד הבטחון דיבר עם 400, הציע ל40, התחילו 27 וסיימו 23. אגף השיקום מציין שבדר"כ אחוזי הנשירה בפרויקטים עם הלומי קרב הם 50%)
5. גיוס ומיון סטודנטים

6. ציוות זוגות (בעיקר על פי אינטואיציה – וזה שלב קריטי כי חיבור טוב בין האנשים הוא מה שהשאיר אותם בפרויקט)
7. 10 מפגשים קבוצתיים (פעם בשבוע או פעם בשבועיים)
8. הפקת חוברת
9. תערוכה, הצגת תוצרים, ערב סיכום

תהליכי ניהול והפעלת המלגאים:

- המלגאים נתנו כ 50 שעות בפרויקט
- מיון- איתור הסטודנטים היותר "עמידים" מסך הסטודנטים המילגאים של המרכז. חשובה מודעות חברתית גבוהה. הסטודנטים הגיעו מכל קשת המקצועות. חשוב מאוד שהפרויקטורית תהיה בכל שלבי המיון ותכיר את המתנדבים היטב.
- הכשרה- הכשרת זום על פוסט טראומה והכנה לתהליך. ניתן בהחלט להזמין משתתפים ב"מראות" להעביר את ההכשרה למלגאים ברשויות אחרות- ניתן ליצור קשר עם הדס.
- ליווי- במפגשים הראשונים הפרויקטוריות היו מלוות את הפגישות.
- קשר אישי- הפרויקטורית וכן רכזת מעורבות חברתית במרכז הצעירים נמצאות בקשר אישי רציף עם המלגאים.
- סיום התכנית- נערך ערב חגיגי הכולל השקה של התערוכה, הוצג הקטלוג של העבודות, והמשתתפים הלומי הקרב חילקו לסטודנטים את המעטפות עם המלגות.

מפתחות להצלחה ביישום התוכנית:

- כדאי מאוד שלפרויקטורית תהיה נגיעה או זיקה לנושא של פוסט טראומה והבנה שזוהי סוגיה חברתית עמוקה ובעלת ערך לאומי.
- זהו פרויקט אקסטרים "למיטבי לכת", מאוד רגשי.
- הסטודנטים היו מתקשרים לתזכר ולעודד את הזכאים להגיע למפגשים- כל שבוע. (הפרויקטורית היתה מתזכרת את הסטודנטים)

חסמים/אתגרים ביישום המודל:

- פניות ראשוניות לארגונים אחרים שעוסקים עם פוסט טראומתים קיבלו תגובות קשות של התנגדות כי "אתם לא מטפלים", הסטודנטים הם לא מהתחומים הטיפוליים.
- למרות שהעבודה עם משרד הבטחון היתה טובה ומועילה, היו שם קשיים: במעבר במחשבה הארגונית מ"טיפול" ל"קהילה". בנוסף, משרד הבטחון לא נתן כסף בכלל.
- כל מפגש, כל שבוע היו סיפורים שצריך לפתור. (דברים שמגיעים עם העבודה עם אוכלוסיות מורכבות)

פרטי איש קשר להעמקה ולמידה נוספת:

- הדס אלעד, מנהלת מרכז צעירים גליל תחתון- hadasel@glt.org.il 0546634330